

1914, fremsatte jeg et Tilbud om en Ordning gaaende ud paa, at samtlige bestaaende Bestemmelser skulde forelægges Rigsdagen til Beslutning, og nye Bestemmelser skulde forelægges Rigsdagen til Godkendelse umiddelbart efter deres Udstedelse. Disse to Hovedpunkter, der er de afgørende med Hensyn til den Maade, hvorpaa Administrationen nu kommer til at virke i Sammenhæng med Rigsdagen, blev forelagt og tilbudt, før den første Krise brød ud. Den Dag, da Landstinget nægtede Statslaanet eller ikke fremmede det første Gang, vedtog Folketinget en Udtalelse, hvori det tilbød fri Forhandling paa dette Grundlag, erklærede sig rede til at fastsætte et Tidspunkt, hvor Loven maatte ophøre, knyttede den til Blokadetilstandens Ophør og tilføjede, at man var villig til at forhandle om en Begrænsning ogsaa paa anden Maade, naar Rigsdagen kunde enes derom. Det er dette Tilsagn fra før Krisens Indtræden, der nu er blevet gennemført. Hvis jeg skulde opgøre Krisens Resultat, vilde jeg altsaa komme til et noget andet Facit end det ærede Medlem, det nemlig, at det konservative Folkeparti — det er det, der i Dag udelukkende rejser Striden, og derfor henvender jeg mig udelukkende til det — har opnaaet at hidføre en Krise, standse og lamme Statens administrative og lovgivende Kraft i en Maaned for at opnaa, hvad det kunde have opnaaet uden at foretage disse Skridt. Det er tillige lykkedes det konservative Folkeparti i Løbet af denne Krise at konstatere sin Styrke. Det er det, som det ærede Medlem mener i Grunden er Hovedresultatet af det, der er foregaaet, at Regeringen har set sine Modstanderes Styrke. Ja, det konservative Folkeparti har i Løbet af denne Krise unægtelig opnaaet at konstatere sin Styrke. Det formaaede at bevæge Landstinget til at træde udenfor sin forfatningsmæssige Beføjelse, formaaede det til at hidføre en Krise, men dets Styrke viste sig ikke at slaa til, da det derefter gjaldt om at overtage Regeringsmagten. Man formaaede at standse Statens administrative og lovgivningsmæssige Virken en Tid, men selv at lede den formaaede man ikke. At have konstateret denne Styrke og givet mig Lejlighed til at paavise det i Dag er det ærede 7de Medlem for Aalborg Amts Fortjeneste her.

Naar det ærede Medlem udtalte, at vi burde ikke have saadanne Kriser som dem, der nu stadig synes at skulle foregaa i Norge, kan jeg berolige det ærede Medlem. De Kriser, der for Tiden

opstaar i Norge, stammer fra den Svagheit i den øjeblikkelige indrepolitiske Situation der, at der intet Flertal er i det Ting, der bestemmer Regeringens Sammensætning, og at der ikke kan tilvejebringes noget Flertal ved Samarbejde mellem Partierne. Derved maa der utvivlsomt opstaa en politisk Svagheitstilstand, der undertiden giver sig Udtryk i Kriser. Men saaledes er Forholdene ikke her i Landet. Her er der et Flertal i dette Ting, hvorudaf Regeringen dannes. Dette Flertal har i Kriseaarene arbejdet sammen og agter at fortsætte dette Arbejde, til de forestaaende Valg træffer Bestemmelse om Landets fremtidige politiske Ledelse. Dette Samarbejde har ikke kunnet rystes her fra dette Ting, det har kun kunnet rystes ved den Krise, som blev frembragt ved, at det andet Ting gik udenfor sin forfatningsmæssige Beføjelse. Da det kun kunde tænkes at ske i det ene Tilfælde, som her forelaa, nemlig ved Nægtelse af at fremme et Statslaan, og det altsaa ikke vil kunne tænkes at indtræde oftere i den nu foreliggende Situation, behøver det ærede Medlem altsaa ikke at frygte for, at saadanne politiske Kriser som de, der synes at gentage sig i Norge, ogsaa skulde blive Regelen herhjemme.

Jeg vilde ikke været kommet ind paa disse Betragtninger, hvis ikke det ærede Medlem (Birck) havde taget Ordet. Det var min Agt at følge det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og kun gøre de saglige Bemærkninger, jeg henvendte til ham. Men hele det ærede Medlems politiske Udtalelse har jo gjort det nødvendigt at gøre Rede for dette Forhold. Det konstitutionelle Resultat af den Krise, der har foreligget, har altsaa været, at Landstinget har vist, baade hvad det formaaede, og hvad det ikke formaaede. Det har efter min Mening formaaet noget, som Forfatningen ikke i Længden kan opretholde Muligheden for Landstinget af at inklade sig paa, og derfor er det nu som den Dag, da den første Krise brød ud, min Opfattelse, at kommende Forfatningsforhandlinger nødvendigvis maa føre til, at der træffes forfatningsmæssige Bestemmelser, hvorved det gøres umuligt for Landstinget paa ny at gentage det Eksperiment, som det har gjort, eller at Landstinget ophører at eksistere.

Birck: Det højtærede Ministerium og den højtærede Indenrigsminister personlig har mange udmærkede Egenskaber og er ogsaa i de 7 Aar kommet til at gøre mange